

OTAC SVJETSKE FORENZIKE

Moj učenik Dragan Primorac čudo je od znanstvenika

Napisala i snimila Ivana Orešić

Doktor Henry C. Lee (70), osnivač prvog svjetskog Instituta forenzičkih znanosti New Haven i voditelj forenzičkog laboratorija policije u Connecticutu, u pratnji supruge Margaret stigao je u Split na 6. Kongres iz područja forenzičkih znanosti. Pritom je s Ivanom Pavićem, rektorom Splitskog sveučilišta, potpisao ugovor o suradnji američkog instituta sa stručnim diplomskim studijem forenzičkih znanosti u osnivanju na čelu s dr. Šimunom Andelinovićem.

Najveći forenzičar današnjice, koji je svojim istraživanjima promijenio svjetsku povijest, u Hrvatsku je prvi put došao u jeku Domovinskog rata na poziv svog tadašnjeg studenta a danas ministra znanosti, obrazovanja i sporta Dragana Primorca. Rješavao je slučajeve ratnih zločina. U

svojoj 50-godišnjoj karijeri, koju je započeo u rodnoj Kini i 1965. godine nastavio u Americi, dr. Lee radio je na 6.000 najtežih zločina, od kojih su najpoznatiji ubojstvo predsjednika J.F. Kennedyja, kidnapiranje Lindberghovog sina, dvostruko ubojstvo O.J. Simpsona, ubojstvo konzula Bi-

jele kuće Vincenta Fostera, za koje je bio osumnjičen i bivši američki predsjednik Bill Clinton. Dr. Lee poznat je kao stručnjak za rješavanje tzv. zaboravljenih slučajeva. Prema njegovom liku i djelu nastala je popularna američka televizijska serija CSI.

U ekskluzivnom razgovoru za Arenu dr. Lee ističe da je suradnja između budućeg splitskog sveučilišta i njegova Instituta New Haven iznimno važna, pogotovu zbog razmjene studenata. Prošle godine dobio je nagradu za poseban doprinos SAD-u i svijetu koja se dodjeljuje stanovnicima koji nisu rođeni u Americi. Nije loše za čovjeka koji je, kada je prije pola stoljeća sa suprugom Margaret iz Tajvana

došao u Ameriku, u džepu imao samo 50 dolara.

Policajac - Počeo sam karijeru kao policajac. Mnogi su govorili da je gotovo nemoguće da policajac doktorira molekularnu biologiju. No, to nije bio kraj

Dr. Henry C. Lee, po čijem je liku i djelu nastala TV serija CSI i koji je riješio neke od najvećih zločina u novijoj povijesti, ovih dana boravi u Splitu gdje će pomoći u osnivanju prvog hrvatskog studija forenzičkih znanosti

Dragan Primorac, Henry C. Lee, Ivan Pavić i Šimun Andelinović 31. svibnja u Splitu

Margaret i Henry Lee u braku su već 47 godina

mojim ambicijama. Postao sam prvi agent u američkom kriminalističkom laboratoriju, šef forenzičkog laboratorija i prvi profesor forenzičkih znanosti - veli dr. Lee.

Amerikanci su, nastavlja dr. Lee, dosta suzdržani prema useljenicima, osobito danas kada je ekonomska situacija loša. Vjeruju da im stranci uzimaju posao. No,

problem je u američkom životnom stavu i radnim navikama koje Amerikanci hitno trebaju mijenjati. Ondje većina ljudi radi sedam sati na dan uz slobodne vikende, dok dr. Lee radi 18 sati dnevno, sedam dana u tjednu.

Kada mu kažemo da je tijekom Domovinskog rata svojim terenskim istraživanjima promijenio hrvatsku

povijest, dr. Lee odmahuje rukom

- Nisam promijenio vašu povijest, već sam u njoj sudjelovao. Moj učenik Dragan Primorac mi je govorio o problemima svoje zemlje u ratu, masovnim grobnicama. Odlučili smo započeti projekt indentifikacije trupala iz tih grobnica. Obilazio sam ratišta s Draganom i dr. Andelinovićem. Dragan

je divna osoba. Spomenuo sam ga u svojoj novoj knjizi. Jako je inteligentan, rječit, pun je životne energije poput mene. Obojica volimo borilačke vještine i po mnogočemu smo slični, osim što je on visok - kaže dr. Lee.

Brojni slučajevi Svoju ljubav prema forenzici dr. Lee ipak nije prenio i na djecu, kćerku Sherry i sina Stanleya (sin je stomatolog, dok je kćerka diplomirala ekonomiju). Djeca su mu, naime, shvatila da postoji jednostavniji način za zaradu, a dr. Lee ih je bezuvjetno podržao. Jer njegovu poslu, kaže, nema kraja: danas zaključujući deset slučajeva, a već ga sutra čeka 30 novih. No, dr. Lee se barem nada da će netko od njegovih troje unuka nastaviti djedovim stopama, a naznake forenzičkog talenta već su vidljive kod četverogodišnjeg unuka Alexa. Planetarnu slavu dr. Lee stekao je u rješavanju dvostrukog ubojstva bejzbol igrača O.J. Simpsona, ali bez obzira na prikupljene dokaze on je bio oslobođen optužbi.

- Mnogi misle da radi forenzičara O.J. Simpson nije osuđen. Bez obzira na sve dokaze protiv njega, uključujući nalaze DNK, u cijelom slučaju bilo je dosta problema. Kad su jednom dokazi kompromitirani više nemaju isto značenje na sudu. Porota više ne vjeruje policiji. No, to ne umanjuje značaj forenzike. Tek primjera radi, da nije bilo forenzike bivši predsjednik Bill Clinton bio bi optužen za ubojstvo konzula Vincenta Fostera. U tom slučaju bi ga zamijenio All Gore, Bush mlađi ne bi bio predsjednik, a u tom slučaju vjerojatno ni Barack Obama ne bi zasjeo u Bijelu kuću. Forenzika, dakle, uistinu mijenja povijest - završava dr. Henry Lee. ■